



## ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2012 Г.

### **1. Изложби**

#### **1.1. "Форум Реставрация 2012"**

"Форум Реставрация 2012" е седмата поредна годишна изложба, организирана от Асоциацията на реставраторите в България (АРБ)([www.arbbg.org](http://www.arbbg.org)) и секция „Реставрация“ при СБХ. Тя се проведе от 20-ти до 30-ти април. Домакин на тазгодишното издание на Форума беше Градската художествена галерия - Пловдив, филиал „Постоянна експозиция живопис "Енчо Пиронков"“. Изложбата съдържа табла, представящи практически реставрационни проекти и реализации, а също и проучвания и изследвания на проблеми, свързани с опазването на различни културни ценности. Изложбата беше ориентирана както към специалисти в областта на опазването на културното наследство, така и към общата публика. В това издание на Форума бяха представени само български проекти. Те разглеждат реставрация на различни по характер обекти: картини, стенописи, хартия, мозайки, фотография, порцелан и др.

За първи път тази годишната ни среща се проведе в Пловдив. Изборът не е случаен - Пловдив е град с много богато културно наследство, напластявано през хилядолетията на неговото съществуване и историческо развитие. В него са концентрирани и много институции, ангажирани с опазването на Наследството, има развита традиция на колекциониране на произведения на изкуството и други културни ценности и накрая, но не на последно място, в Пловдив работят голям брой реставратори. През последните години голямата част от тях не взимат активно участие в дискусиите на професионалните проблеми и рядко се представят на професионални форуми. Това е още една причина тази година „Форум Реставрация 2012“ да бъде представен в Пловдив. Стремехът на АРБ и секция „Реставрация“ е да активизират професионалния потенциал на колегията в Пловдив, да направят реставраторите по-съпричастни към професионалните

проблеми и по-активни в процесите на опазване и защита на културното наследство не само в Пловдив, но и в цяла България.

Една от целите на изложбата е да стимулира и развитие на ползотворни партньорства между АБР и различни институции в Пловдив – община, музеи, библиотеки, галерии, Българската православна църква и др.

### **1.2. Изложба на АРБ в Русе.**

От 29 ноември до 1 декември в Русе беше представена изложба с част от таблата от “Форум Реставрация 2012”. Събитието се проведе по покана на Регионален исторически музей – Русе, в рамките на *Панаира на музейните изложби*. Координатор на изложбата от страна АРБ беше Миглена Прашкова. Бяха показани повече от 20 табла и три видео филма.

## **2. Проекти**

През 2012 г. АРБ реализира следните проекти:

- 2.1. Проект „Проучване, реставрация и пренасяне на нова стена на стенописа „9 септември 1944 година” на Илия Петров”.
- 2.2. Проект „Демонтаж, опаковане и преместване в ново депо на произведения от колекцията на НГЧИ”.
- 2.3. Международен проект „Preserving and restoring cultural heritage and social cohesion in the governance of low Danube basin”. В него бяхме включени като партньор при кандидатстването, но до момента няма развитие.
- 2.4. Проект „Подготовка и изпълнение на позлата на архитектурни елементи по стените на интериора в тронната зала на бившия княжески дворец в гр. София, пл. „Княз Александър I” № 1”. Проектът е в процес на реализация. Той е се изпълнява съобразно архитектурния проект за реставрация на Двореца и предстои да бъде завършен през 2013 г.

## **3. Контакт с официални институции**

- 3.1. АРБ продължи участието си в *Специализирания експертен съвет за опазване на културните ценности*. Макар и официално представящи различни институции, практически три члена на АРБ участват в работата на Съвета;
- 3.2. АБР имаше активна позиция по предложението Закон за изменение и допълнение към ЗКН. Асоциацията изпрати писмо до Министъра на културата, в което се изразява несъгласие с редица текстове, които на практика узаконяват некомпетентна намеса при реставрацията на културни ценности в България. В

писмото се правят конструктивни предложение за промяна на някои текстове. То е придружено с четири страници мотивации, включително цитирани международни документи. Становището на АРБ беше изразено и на заседание на Комисията по култура в Парламента.

3.3. АРБ изпати писмо до Министерството на културата и Столична община относно реставрацията на статуята на Цар Освободител. То е публикувано и на сайта на сдружението. В него се сигнализира за липсата на работен проект, включително за металните скулптури, непълните изследвания и недостатъчно проучване, както и върху факта, че проектът не се ръководи от реставратори, специалисти по реставрация на културни ценности от метал и вписани в регистъра по чл. 165 от ЗКН. В писмото се настоява да бъдат спазвани законните процедури при реставрацията на този значителен паметник на нашето културно наследство.

3.4. В резултата от заявената загриженост от нарушената процедура по реставрацията на Паметника на цар Освободител, Председателят на АРБ и членът на Управителния съвет Стефко Аенски бяха поканени на консултации в Столична община. Срещата беше организирана от зам. кмета по култура Тодор Чобанов. На нея присъстваха и част от лицата, на които е поверена реставрацията и представители на Общината, която е собственик на Паметника. От страна на АРБ отново беше изразена загриженост от несъобразените със закона дейности по реставрацията, проведени без да има необходимите изследвания и проучвания, както и от нанесените непоправими увреждания на автентичната структура. АРБ препоръча експерти с необходимото образование и специализация по реставрация на културни ценности от метал, вписани в регистъра на Министерството на културата, които да бъдат включени официално в проекта и да го ръководят.

#### **4. Контакти с други организации**

АРБ продължава традиционно близко сътрудничество със секция "Реставрация" на СБХ. Поддържат се и контакти с ИКОМОС и ИКОМ. Връзките с ИКОМОС намират израз в работата по стандартите на CEN.

#### **5. Поддържане на сайта и публичност в Интернет**

Работата по поддръжката и актуализирането на съдържанието на сайта на АРБ продължи и през изминалия период с доброволен труд. Информацията е актуализирана редовно. Бяха заплатени дължимите суми за домейн и хостинг.

Ванев и Стефан Белишки. Вече има повече от 120 души, които са я маркирали страницата като „харесвана”.

## **6. Медийни изяви**

В поредица от интервюта по национални и електронни медии Председателят на АРБ и членът на Управителния съвет Стефко Аенски изразиха позицията на организацията, представена и на официалните институции, по отношение на реставрацията на Паметника на цар Освободител.

## **7. Участия в CEN**

Участието в работата на CEN беше възможно благодарение на факта, че ИКОМОС покани експерти от АРБ в работните групи. ИКОМОС е член на Българския комитет за стандартизация, за което е заплатил членски внос. Експертите на АРБ (Елица Цветкова, Красимира Франгова, Валентин Тодоров и Стефан Белишки) имаха основен и най-съществен принос от българска страна за подготовката на няколко стандарта свързани с опазването на културното наследство.

## **8. Членство.**

През 2012 г. броят на членовете на АРБ се запази постоянен. В контекста на сериозната криза, в която се намира държавата, може да се каже, че това е положителен факт.

## **9. Международна дейност**

### **Е.С.С.О.**

През 2012 г. бяха проведени събрания на УС на Е.С.С.О., на които бяха обсъждани текущи въпроси на управлението на организацията, сред които преводът на документа, свързан с EQF (European qualification framework), засягащ компетенциите на реставраторите и изискванията към образованието.

През 2012 г. беше проведено общо събрание на Е.С.С.О. в Неапол, на което АРБ също беше представена. Бяха дискутирани насоки за дейността на организацията и бяха приети две нови организации: "ACRE – Asociación profesional de Conservadores y Restauradores de España" - за пълноправен член и "A.C.R.RO – The Conservators and Restorers Association of Romania" - за асоцииран член.

На събранието българският делегат беше преизбран за членна Управителния съвет на Е.С.С.О.

Е.С.С.О. продължи активното си участие в CEN като наблюдател/консултант по стандартите за опазване на културното наследство. Основна цел беше да бъдат коментирани стандартите за *General terms* и за *Condition report* и *Condition survey*.

Продължава и работата на Е.С.С.О. за утвърждаване на изискванията за упражняване на професията на европейско ниво посредством Съвета на Европа. Контактите се осъществяват чрез CDCPP (комитет за култура, наследство и пейзаж към Съвета на Европа) и CEPLIS – Организацията на свободните професии в Европа.

05.12.2012 г.

Стефан Белишки,  
Председател на АРБ